אירכס ליה ניטא בי מדרשא אמר: אי סימנא אית לי בגויה אי מביעות עינא אית לי בגויה, אהדרוה ניהליה, אמר: לא ידענא אי משום סימנא אהדרוה ניהלי וקא סברי סימנין דאורייתא אי משום מביעות עינא אהדרוה ניהלי, ודוקא צורבא מדרבנן אבל אינש דעלמא לא. [נפ"מ] נמי אשה בשוק: בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה, אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה. בזמן שהבעל מודה מיהא יחזיר לאשה, וליחוש שמא כתב ליתן בניסן ולא נתן לה עד תשרי ומפקא לגיטא דכתב בניסן ואתיא למטרף לקוחות שלא כדין? הניחא למ"ד *ביון שנתן עיניו לגרשה שוב אין לבעל פירות שפיר, אלא למ"ד יש לבעל פירות עד שעת נתינה מאי איכא למימר? כי אתיא למטרף אמרינן לה אייתי ראיה אימת ממא גיטא לידך, ומאי שנא משטרי חוב דתנן *מציא שטרי חוב: אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר, ואוקימנא כשחייב מודה ומשום שמא כתב ללוות בניסן ולא לוה עד תשרי, וקא טריף לקוחות שלא כדין, התם נמי ליהדר, וכי אתי למטרף נימא ליה אייתי ראיה אימת ממא שטר חוב לידך? אמרי: הכא גבי גט אשה אתי לוקח ותבעה אמר להו דהדרוה ניהלה רבנן לגיטא משום דלא תעגין, ותיתיב, השתא דקא אתיא למטרף תיזל ותיתי ראיה אימת ממא גיטא לידה, הכא גבי שטר חוב לא אתי לוקח ותבע, מדאהדרוה ניהליה רבנן לשטר חוב פשיטא למאי הלכתא אהדרוה ניהליה, למטרף הוא, שמע מינה קמו רבנן במילתא ומקמי דידי ממא שטרא לידיה. שחרורי עבדים וכו': ת"ר *מציא שטר שחרור בשוק בזמן שהרב מודה יחזיר לעבד, אין הרב מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה. בזמן שהרב מודה מיהא יחזיר לעבד ואמאי ניחוש שמא כתב ליתן לו בניסן ולא נתן לו עד תשרי, ואזל עבדא ונקני נכסי מניסן ועד תשרי ואזיל הרב וזבנינהו, ומפיק ליה לישדורו דכתב בניסן וקא טריף לקוחות שלא כדין, *הניחא למ"ד יכולת הוא לעבד שיוצא מתחת רבו לחירות, ואבעי דאמר *עדיו ברחטומיו זכין ליה שפיר, אלא למ"ד חוב הוא לעבד שיוצא מתחת יד רבו לחירות, מאי איכא למימר? דכי אתי למטרף אמרינן ליה אייתי ראיה אימת ממא שחרור לידך: *ת"ר אזו היא דייתיקי מתנה וכו': *לא תהא למיקם ולהיות שאם מת נכסיו לפלוני "מתנה=כל שכתוב בו מהיום ולאחר מיתה". אלמא אי כתיבא "מהיום ולאחר מיתה" הוא דקני ואי לא לא קני? אמר אביי: הכי קאמר: איזו היא מתנה בריא שהיא כמתנת שכיב מרע, דלא קני אלא לאחר מיתה? כל שכתוב בה "מהיום ולאחר מיתה". תנא דלעלמא דלא אמר "תנו" הא אמר "תנו" נותנין ורמינהו [מצא דייתקאות ואפותיקאות ומתנות אע"פ ששניהם מודין לא יחזיר לא לזה ולא לזה? אמר רבי אבא בר ממל לא קשיא הא

אי סימנין דלוורייתא. נגע נמי מהדרינן ואי סימנין דרבנן מה שמחזירין לכידה בסימן שלזו מובטח מדרבנן משום להפקר בית דין הפקר לכל מדלוורייתא לריך לו עדיס לו סימן מובטח, וגט נמי דלאיסור הוא לא מהדרינן אלא בסימן מובטח:

אבל לוים דעלמא לא. מפרש ר"ת דעם התרן נמי לית ליה טביעות עינא [כדאמר בפ' גט פשוט (ג"ב דף קמח:) האי מאן דכתי לקדושי לימתא לידבר עם התרן בהדייהו אהתי דלא מהדרינן ליה משום דלא *מהימן: **ולוחוש** דלמא כתב ליתן בניסן וכו'. ואפילו לתבי דאמר עדיו במחומיו זכין לו הכא גבי אשה מוכ הוא לה ואמתני' דדייקינן הא אמר מעו טוענין וכן אמתני' דמסיבא גט ממדינת הים לא פריך ניחוש שמא כתב ליתן בניסן כו' כיון דעשה שבא לגרשה רולין שהזמן מוקדם ויש קול אלא ממכר ביום שנכתב ויזכרו לקוחות לומר לייתי ראיה לימת ממא גיטא לידך אבל הכא שהבעל מודה שממנה נפל וגילתה ביום הכתיבה פריך וניחוש שמא יסברו לקוחות שאמרה לימת ממא ולא יאמרו בשעת מריפה לייתי לדייני לימת ממא גיטא לידך וא"ק וחאמר לא פריך לאמתני' (ד) דכותבין גט נותן ס"ט שאין לאשה עמו אלא ספק ואפילו הכי לא מהדרינן ליה משום דלמא אתי למטרף לקוחות שלא כדין. וכן נמי שחרור דינו נמי הכי. פי' דייתיקי צואת שכיב מרע בלשון יון נקראת דייתיקי. דייתיקי מתנה ושוברים לא יחזיר שאני אומר כתובין היו ונמלך עליהם שלא ליתנם. הא אמר תנו נותנים ורמינהו דייתיקאות אפותיקאות ומתנות אע"פ ששניהן מודין לא יחזיר לא לזה ולא לזה

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ותנא תמר מדלמדכוה ניכלים רבנן לשטר חוב: (ב) רש"י ד"ה זכות הוא וכו' דלכי מתת גט שחרור לידיה: (ג) ר"ה חוב וכו' שאם עבד על פנן: (ד) תוס' ד"ה ולימוק וכו' לא פריך לאמתניתין דגט פשוט דכותבין:

קסא א ב מיי' פי"ח מהל' מכר' גזילה ואבידה הל' ח ועיין במ"מ שם. עיין עד סוס"ע ח"מ סי' סה סעיף יג:

קסב ג מיי' שם סל' ו סוס"ע שם סעיף יד:

קסג ד מיי' פי"ב מהל' זכייה ומתנה סל' יד סוס"ע עיין שם סוס"ע ח"מ סי' רנו סעיף ו:

רבינו חננאל

לחומרא עבדינן הא דאירכס ליה ניטא בבי מדרשא לדבה בר חנא ואהדרוה ליה ולא ידע אי בסימנא דאית ליה בגויה אי בטביעות עינא סמייעא להא דאמרינן. גופא מצא גט אשה בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה וכו' פשוטה היא ופתנייא דשמעתתא כל כי הא גונא מצריכינן ליה לברורי בעדים אימת ממא גט לידה וכן כל שטר הנמצא חיישינן דלמא אתי למטרף לקחנות שלא כדין. וכן גם שחרור דינו נמי שכיב מרע בלשון יון נקראת דייתיקי. דייתיקי מתנה ושוברים לא יחזיר שאני אומר כתובין היו ונמלך עליהם שלא ליתנם. הא אמר תנו נותנים ורמינהו דייתיקאות אפותיקאות ומתנות אע"פ ששניהן מודין לא יחזיר לא לזה ולא לזה

כתב ליתן... חצי מאירין מתחילין מלטר... נשמעין על הלקוחות מאי אית ליה... ואפי' אית מלא מלטר ליתן לך... מלא חוב... ה"ג הלקוחות אומרים אית ליה... מלא ג' לך...